

Elämänlaatu: Hyvinvointi, Kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Liikunta- ja nuorisopalvelut

Kunnan tehtäväkentässä elämänlaadun vastuualue painottuu kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen sekä ennaltaehkäisyyn. Hyvinvointialueen ja kunnan välisessä yhdyspintatyöskentelyssä tietoja on päivitetty aktiivisesti olemassa olevan materiaalin pohjalta. Yhteisiä toimintamalleja on pyritty luomaan ja työskentely jatkui vuonna 2024.

Tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TS 2025	TS 2026
Kirjaston fyysiset käynnit / asukas	7,4	10	8,5	10	10
Kulttuuritapahtumien määrä	22	30	35	25	25
Opistojen toteutuneiden kurssien ja kursseille osallistuneiden määrä	53/340	65/380	62/428	40/550	40/550
Musiikkiopistoissa opiskelevien määrä	20	20	15	18	16

Kirjastopalveluiden tehtävänä oli tarjota pääsy tietoon ja kulttuurisisältöihin, antaa tukea monipuoliseen tiedon käyttöön, tarjota tiloja työskentelyyn ja kansalaistoimintaan. Lisäksi kirjaston tehtävä oli edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua sekä lukemista ja kirjallisuutta.

Kulttuuritoimen tehtävänä oli virkistää ja elävöittää kuntalaisten arkea ja juhlaa kulttuurin keinoin sekä nostaa esille punkalaitumelaista kulttuuriperintöä, toiminnallista aktiivisuutta ja monipuolista kulttuurista osaamista.

Vapaana sivistystyönä järjestettävän koulutuksen tavoitteena oli edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja hyvinvointia. Sataopiston kanssa on toistaiseksi voimassa oleva yhteistyösopimus. Lisäksi järjestettiin taiteen perusopetusta yhteistyössä Loimaan ja Huittisten musiikkiopistoiden kanssa. Tutkintoon tähtäviä musiikkiopistopaikkoja vähennetään erillisen suunnitelman mukaisesti.

Tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TS 2025	TS 2026
Liikuntahalli: harrastekäyttövuoroja/viikko	34	35	33	34	34
TEAvisari pisteet	57	70	69	70	70

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä kunnan asukkaiden liikkumiselle järjestämällä liikuntapalveluja sekä terveyttä ja hyvinvointia edistävää toimintaa eri kuntalaisikäryhmät huomioiden, tukemalla kolmannen sektorin toimintaa ja rakentamalla sekä ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Ikäihmisten liikkumisen edistämiseksi toteutettiin erillinen aluehallintoviraston rahoittama Tervaskanto3 -hanke vuoden 2024 aikana.

Tunnusluvut	TP 2023	TA 2024	TP 2024	TS 2025	TS 2026
nuorisotila: asiakkaita/aukioloilta	23	25	18	20	20
viikoittaiseen harrastotoimintaan osallistuu peruskouluikäisestä lapsista/nuorista	80 %	86 %	80 %	85 %	85 %
Nuorisovaltuusto:					
kokouksien määrä/vuosi	9	10	7	7	7
lausuntopyyntöjen määrä/vuosi	4	6	4	6	6

Nuorisopalvelujen tehtävänä oli edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia, tukea nuorten kasvua, itsenäistymistä, yhteisöllisyyttä sekä niihin liittyvää tietojen ja taitojen oppimista, tuottaa

tieto- ja neuvontapalveluita, tukea nuorten harrastamista ja edistää nuorten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa sekä tukea nuorten kasvu- ja elinoloja. Toimintakauden aikana jatkettiin Harrastamisen Suomen mallin kerhojen järjestämistä ja toiminnan kehittämistä. Tuotettiin etsivää nuorisotyötä ja nuorille työttömille vapaaehtoisuuteen pohjautuvaa tukitoimintaa. Näihin kokonaisuuksiin saatiin erillisrahoitusta aluehallintovirastolta.

Kuntalaisten osallisuuden ja aktiivisuuden edistämiseksi hyvinvointijaosto ja vaikuttajatoimielimet olivat merkittävässä roolissa. Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä hyvinvointijaoston on kokoontunut useamman kerran toimintakauden aikana. Vanhus- ja vammaisneuvoston nimeämät henkilöt ovat osallistuneet myös alueellisiin vaikuttaja-toimielimiin.

Toimintakauden aikana on tehty yhteistyötä yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Kunta on myöntänyt avustuksia kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen ja tarjonnut järjestöyhteistyöhöön mukaisesti toimintaedellytyksiä tukien esimerkiksi antamalla kokoontumistilat maksutta kolmannen sektorin käyttöön sekä mahdollistamalla maksuttomia tulosteita yhdistyksille.

Tarkoituksenmukaisia hiilineutraalisuustavoitteeseen liittyviä kierrätysmahdollisuuksia ei ole pystytty järjestämään kaikissa tapahtumissa. Myös joissakin toimintapaikoissa on edelleen haasteita järjestää lajittelumahdollisuutta, esimerkiksi liikuntahallilla.

Vastuualue	Elämänlaatu	Käyttösuunnitelma	Toteuma 31.12.2023
Vastuuhenkilö	Hyvinvointijohtaja		
Tehtäväalueet	Hyvinvointi, Kirjasto- ja kulttuuripalvelut sekä Liikunta- ja nuorisopalvelut		

Strategiaa tukevat tavoitteet	Arviointikriteeri ja tavoitetaso	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	Toteuma 31.12.2024
Nuorten osallisuuden edistäminen	Nuorisovaltuuston rooli huomioidaan päätösten valmisteluvaiheessa. Avoimessa nuorisotoiminnassa nuoret osallistuvat valtakunnalliseen kyselyyn, missä heiltä kysytään nuorisotiloihin liittyviä toiveita.	Järjestetään nuori-ilta tilaisuus, missä nuoret ja päättäjät kohtaavat. Osallistutaan valtakunnallisiin kyselyihin koskien nuorisopalveluita, etsivää nuorisotyötä ja nuorisotila-toimintaa	Vuonna 2024 nuorille 6-9 lk ja lukiolaisille tehtiin nuorisokysely, johon vastasi 117 nuorta. Tuloksia hyödynnettiin toiminnan kehittämisessä ja monialaisen yhteistyöverkosto LANUPE-toiminnassa. Lisäksi nuorisopalvelut osallistuivat valtakunnalliseen nuorisotilakyselyyn, joihin vastasi 68 paikkakunnan 10-18 vuotiasta lasta ja nuorta. Nuorisovaltuuston ja päättäjien kohtaaminen järjestettiin teemalla

			Punkalaitumen tulevaisuus 29.8.2024 Yli-Kirran museolla.
Kuntalaisten osallisuuden ja aktiivisuuden edistäminen	Vanhus- ja vammaisneuvoston sekä hyvinvointijaoston aktiivinen rooli päätösten valmistelussa. Kunnan edustajat ovat mukana myös hyvinvointialueen vaikuttamistoimielimissä. Aktiivinen järjestöyhteistyö.	Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontuu, kunnan edustajat osallistuvat alueelliseen vaikuttamistoimintaa n, järjestetään yhdistyksille yhteisiä kokoontumisia	Vanhus- ja vammaisneuvosto kokoontui 4 kertaa vuoden 2024. Yhdistys-illat järjestettiin 14.2.2024 ja 2.10.2024. Kunnan nimetyt edustajat ovat osallistuneet hyvinvointialueen yhteistyöryhmiin.
Hiilineutraalisuus	Tarkoituksen mukaiset kierrätysmahdollisuudet tapahtumissa ja toimintaympäristöissä.	Huomioidaan asia yhteistyösopimuksia laadittaessa --> kierrätysmahdollisuudet kehittyvät	Asian valmistelu ja käytäntöjen rakentaminen kesken. Kaikissa tapahtumissa ja toimintapisteissä ei ole mahdollista järjestää kierrätysmahdollisuuksia.
Hyvinvointia tukevat tavoitteet	Arviointitapa/mittarit/ osallistaminen	Tarkennettu tavoite, aikataulu ja vastuuhenkilö	Toteuma 31.12.2024
Liikunnallisen elämäntavan tukeminen	Liikunta-aktiivisuus, Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA-pistemäärä. Erillisrahoitteinen hanke tarvelähtöisesti.	Tervakanto- hanketta jatketaan. Liikunta-aktiivisuutta pyritään lisäämään eri ikäisille kuntalaisille	Tervaskanto 3-hankeella saatiin lisättyä senioreiden liikuntaryhmiä mm. Voitas ryhmillä, osallistujille järjestettiin kuljetus. VertaisVeturi-toimintaan koulutettiin seitsemän uutta ohjaajaa. Liikuntaryhmiä lisättiin syksyllä työikäisille ja alle

			kouluikäisille lapsille kuntalaisten toiveesta.
Moniammatillinen ehkäisevä päihdetyö	Rakennemuutosten tuomat muutokset otetaan haltuun, laaditaan suunnitelma ennalta ehkäisevän päihdetyön (EPT) toiminnasta	Vastuutahot nimetty 6/2023 mennessä, EPT -toimintasuunnitelma valmis 12/2024	Rakennemuutos haastaa edelleen kuntien ja hyvinvointialueen välistä yhteistoimintaa. EPT-vastuualueet jaettu, toimenpiteitä kirjattu ja tehty, mutta virallinen vuosikello/suunnitelma puuttuu edelleen.
Kulttuurihyvinvoinnin lisääminen	Kulttuurikaveri toimintaa kehitetään kunnassa kouluttamalla kuntalaisia kulttuurikavereiksi, jotka aktivoivat kuntalaisia kulttuuritilaisuuksiin. Kulttuurikasvatussuunnitelma saadaan valmiiksi vuoden 2024 aikana. Kulttuurin edistäminen kunnassa- TEA-pistemäärä	Kulttuuritilaisuuksia lisätään kirjastolla ja luodaan uusi Laitumelle lasku-tapahtuma toukokuulle.	Kuntalaisia aktivoitiin kulttuuritilaisuuksiin tiedotusta lisäämällä. Luotiin Laitumelle Lasku-tapahtuma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, tapahtuma järjestettiin 17-18.5.2024 Kulttuuriopastuskurssi järjestettiin aktivoimaan kotiseutuperinnettä kunnassa. Kurssille osallistui 10 henkilöä. Kulttuurikasvatussuunnitelma on edistetty, mutta suunnitelma ei ole vielä valmis.
Lukemisen edistäminen	Erillisrahoitteinen hanke, kirjastotilastoihin pohjautuen. Kirjaston tapahtumien lisääminen, kirjaston kävijöiden määrän lisäys.	Lukutoukkaa etsimässä -hanke, kohdennetut tavoitteet lukemisen edistämiseen	Lukutoukkaa etsimässä-hankkeen avulla on tehty kirjavinkkauksia ja järjestetty kirjailijavierailuja yläkoulun oppilaille. Kirjastossa järjestettiin 23 eri tilaisuutta vuoden aikana. Uusi näyttelytila otettiin käyttöön. Kirjaston kävijämäärät ja lainausmäärät ovat nousseet ja palautumassa koronaa edeltävälle tasolle.

Nuorten harrastustoiminnan lisäys	Harrastamisen Suomen mallin kerhot vakiinnuttavat toimintansa lisäten lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksia. Nuodo-järjestelmän käyttöönotto tilastoinnissa. kouluterveyskysely /nuorisokysely/nuorisotilakysely	Jatketaan Harrastamisen Suomen mallin kerhotoiminnan kehittämistä. Otetaan käyttöön tilastoinnissa NuoDo-järjestelmä.	Harrastamisen Suomen mallin kerhoja järjestettiin keväällä 7 kerhoa ja syksyllä 11 kerhoa. NuoDo- järjestelmä on otettu käyttöön nuorisotilatoiminnan ja kerhojen tilastoinnissa.
-----------------------------------	---	---	---